

Protože zase stavíme, tak nosím hlínu, písek a cement na podrážkách domů do předsíně. Nosím si ale také postřehy ze spolupráce stavařů, majitele firmy a dělníků. Firma má spíše starší zaměstnance, kteří pomalu, ale vytrvale zpracovávají kousek po kousku plány, několikrát proměřují a stavitel jim zjevně naprosto důvěřuje. Žádné velké řeči, stačí někdy jen pohled.

Ve škole jsme se učili, že kolik řečí umíš, tolikrát jsi člověkem. Příběhy, které vám dnes otevřu, naznačují, že to nemusí být pravda, protože vzájemné porozumění vyžaduje více, než jen soulad slovníku a gramatiky. Potřebujeme vstřícné jednání a také otevřené vnímání, ne vždycky budeme mít hodně podobné nebo dokonce stejné myšlenky.

Máme za sebou různé formy myšlenkové totality. Politické, ale žel i církevní. Ptám se dnes s vámi: „Co dělat, aby abychom se doma, v církvi a možná i okolní komunitě mohli radovat ze vzájemného porozumění. Zároveň, aby jednota zůstala pod kontrolou. Abychom se nestali majetkem zase nějaké další totality? Kde a jak hledat?“

Tak se do toho pustíme v důvěře ve jméno Otce, Syna i Ducha svatého, amen.

David zpíval v Žalmu, podle našeho počítání v tom 29.: „**Přiznejte Hospodinu, synové Boží, přiznejte Hospodinu slávu a sílu. Hospodin trůnil nad potopou, Hospodin bude trůnit jako král navěky. Hospodin dává svému lidu sílu, Hospodin žehná svůj lid pokojem.**“ (Žalm 29:1,10n)
Hospodine, přicházíme ke tvé nepochopitelné moci a síle, klaníme se a s tím vším, co víme o tvé práci v Otci, Synu i Duchu svatém, tušíme, že jsme na správném místě, když prosíme o smilování, pomoc a odpuštění. Svěř nám své dobré slovo. Amen

Ze Staré smlouvy budu číst příběh o stavbě města a věže z knihy Genesis prvních devět veršů jedenácté kapitoly:

„**Celá země byla jednotná v řeči i v činech. Když táhli na východ, našli v zemi Šineáru pláň a usadili se tam. Tu si řekli vespolek: „Nuže, nadělejme cihel a důkladně je vypalme.“ Cihly měli místo kamene a asfalt místo hlíny. Nato řekli: „Nuže, vybudujme si město a věž, jejíž vrchol bude v nebi. Tak si učiníme jméno a nebudeme rozptýleni po celé zemi.“**
I sestoupil Hospodin, aby zhlédl město i věž, které synové lidští budovali. Hospodin totiž řekl: „Hle, jsou jeden lid a všichni mají jednu řeč. A toto je teprve začátek jejich díla. Pak nebudou chtít ustoupit od ničeho, co si usmyslí provést. Nuže, sestoupíme a zmateme jim tam řeč, aby si navzájem nerozuměli.“ I rozebral je Hospodin po celé zemi, takže upustili od budování města. Proto se jeho jméno nazývá Babel (to je Zmatek), že tam Hospodin zmátl řeč veškeré země a lid rozebral po celé zemi.“

Na stavbě

Zvykli jsme si na to, že úvodní popis země a lidí zní kladně: „**Celá země byla jednotná v řeči i v činech.**“ (11:1) Co když je to naopak? A s největší pravděpodobností je to naopak! Jeden z Litevských rabínů žijících ještě v carském Rusku to nazýval první totalitním režimem na světě.¹ Právě z jeho úst a v jeho čase to zní jako prorocká slova. Naše představa o souladu, pohodě v domácnosti, v komunitě a v církvi vypadá ale podobně. Jsme unaveni nejednotou, populistickým kradením zájmu a přízně a jsme také unaveni násilným prosazováním souhlasu. Jsme zase a zase zklamáváni. Připadáme si bez vzorů a příkladů, jako bychom měli stvořit svět. A to rozčarování se tak průhledně odráží ve výsledcích voleb.

Ti lidé, a vlastně nevíme jací lidé, táhli na východ a na místě, které vypadalo nejschůdněji, na pláni v zemi Šineár, začali tvořit. Ano, to byl doslova stvořitelství počín, dnes by se řeklo *start up*. Nadělají hory! Jaký rozdíl! Pokud si vzpomínáme, tak všichni uctívači chodili na hory, které učinil Hospodin, či v pohanské verzi - na hory, které obýdlela nějaká božstva. Hebrejové mají později v zaslíbené zemi horu Sijón, ale tito bezejmenní lidé napřeli všechny síly a využili technický pokrok. Z cihel, spojených asfaltem, začali stavět zikkuraty, hory se svatyněmi na vršku. To je: Nebe na zemi. V Žalmu (115:16) je ale psáno „**Nebesa, ta patří Hospodinu, zemi dal však lidem.**“ Ti lidé, možná i s dobrým úmyslem, chtěli strhnout nebe na zemi a zrušit hranice. Ne nadarmo se říká, že

¹ Rabín Naftali Cfi Jehuda Berlin, také známý jako Reb Hirsch Leib Berlin, a běžně známý pod zkratkou Netziv, byl ortodoxní rabín, děkan Volozhin Ješivy a autor několika děl rabínské literatury v Litvě. Citát z knihy O svobodě a náboženství, Jonathan Sacks, P3K, 2005

hřích je v původním smyslu slova překročením hranic. Proto rozumíme, že tahat nebesa na zemi je nesmysl. Nezvládáme zemi, kterou máme spravovat!

To nemohlo skončit jinak, než že se nedohodli. A zase: Naše běžná představa je, že jeden začal mluvit anglicky, druhý česky a třetí svahilsky. Ale: Co když mluvili stále stejnou řečí, ale každý si pod tím představoval něco jiného. Tak například: „Podej mi tu větší cihlu, kterou máme na překlady, protože tady musíme zpevnit roh té zdi!“ A ten druhý mu podal cihlu, kterou považoval za větší, protože si to zpevnění představoval jinak a možná i lépe. Jenže ten první se rozčílil a křičel: „To jsi takový pitomec, že nerozeznáš větší a menší cihlu na překlady?“ A jak to pokračovalo, to si domyslíte. Oba to mysleli dobře, jenže každý jinak a hlavně, nedovedli se domluvit a ani jeden nepočítal s tím, že by jeho protějšek mohl stavbu zdi vidět jinak. Zmatení jazyka a myslí je rozehnal po celé zemi.

Podobně se rozpadají vztahy v našem světě. Stavíme si cíle, které překračují hranice dané člověku. Překračujeme hranice sil, hranice schopností a obdarování, dokonce rozumné hranice majetku a třeba i dobrých mravů. A ztrácíme schopnost se domluvit, naslouchat si a třeba i jeden druhého poslechnout a podřídit se.

A k tomu přečtu z Nové smlouvy, ze Skutků apoštolských budu číst ze 2. kapitoly verše 1 až 13: „Když nastal den letnic, byli všichni shromážděni na jednom místě. Náhle se strhl hukot z nebe, jako když se žene prudký víchř, a naplnil celý dům, kde byli. A ukázaly se jim jakoby ohnivé jazyky, rozdělily se a na každém z nich spočinul jeden; všichni byli naplněni Duchem svatým a začali ve vytržení mluvit jinými jazyky, jak jim Duch dával promlouvat.

V Jeruzalémě byli zbožní židé ze všech národů na světě, a když se ozval ten zvuk, sešlo se jich mnoho a užasli, protože každý z nich je slyšel mluvit svou vlastní řečí. Byli ohromeni a divili se: „Což nejsou všichni, kteří tu mluví, z Galileje? Jak to, že je slyšíme každý ve své rodné řeči: Partohové, Médové a Elamité, obyvatelé Mezopotámie, Judeje a Kappadokie, Pontu a Asie, Frygie a Pamfyliie, Egypta a krajů Libye u Kyrény a přistěhovalí Římané, židé i obrácení pohané, Kréťané i Arabové; všichni je slyšíme mluvit v našich jazycích o velikých skutcích Božích!“

Žasli a v rozpacích říkali jeden druhému: „Co to má znamenat?“ Ale jiní říkali s posměškem: „Jsou opilí!“

To, co se stalo o Letnicích v Jeruzalémě propojilo lidi jiných jazyků a tradic. Všichni to byli Židé - etničtí i náboženští konvertité z pohanství, lidé z různých částí římské říše, poutníci, kteří se sjeli na pouť do Jeruzaléma při příležitosti velkého svátku. Ti všichni slyšeli, vnímali ve své řeči. Lukáš, autor Skutků apoštolských, zapsal třikrát, že všichni ti rozdílní lidé slyšeli ve své rodné řeči (2:6, 8, 11). Nejdříve je to obecný popis, protože to „(Oni) každý z nich je slyšel mluvit svou vlastní řečí.“ (2:6) a pak je to zážitek každého jednotlivého posluchače vyjádřený otázkou: „Jak to, že je slyšíme každý ve své rodné řeči?“ (2:8) a postupně se vytváří kolektivní porozumění, až se nakonec píše: „(My) všichni je slyšíme mluvit v našich jazycích o velikých skutcích Božích!“ (2:11) Mimo jiné, všimněte si: Pozornost se přesunula od vnímání jazyka k samotnému tématu té řeči, obsahu sdělení.

Zvykli jsme si mluvit o jiné jazykové mutaci toho, co šlo apoštolům z úst. Že Filip mluvil a tou řečí, Jakub zase jinou a Jan ještě tou další. Ale: Co když se jednalo spíše o jiné slyšení a vnímání přichozících poutníků, jež vedlo ke srozumitelnosti, k pochopení? Mluvíme o jazycích, ale není třeba více mluvit o naslouchání?

Vždycky budeme jiní. Jsme tady všichni křesťané, ale taková různost podob vyjádření jedné víry se jen tak nevidí. Tady se pohybují trochu po ostrí nože: Ve většině jiných náboženství a už vůbec v nových náboženských směrech se taková různost nedrží nebo je předmětem nesnášenlivých bojů a válek, ale v židovstvu a ve křesťanství je podob a způsobů mnoho a zcela zjevně je to k užítku!

Většinou jsme se za to styděli, že jsou jedni evangelíci a jiní zase katolíci či pravoslavní, ale ona to možná není chyba. Soudruzi totalitníci ten stud v nás prohlubovali, štváli nás proti sobě navzájem a smáli se nám. Trýznili nás pocitem, že právě tahle různost je chybou a slabostí té naší hloupé víry. Neposlouchejte takové řeči! Smrdí to ďáblem! Chybou, ba hříchem je neúcta, neschopnost vzájemně si naslouchat, odmítání spolupráce, neochota doplňovat se a slyšet jeden druhého. Proto se nedovedeme vzájemně povzbudit a potěšit.

Dnes je Trojční neděle. Tak ty jiné poměry ukáží právě na Trojici. Mezi Otcem, Synem a tím spíš v Duchu svatém je pestrá shoda. Uctivé poměry a laskavé povzbuzení. Když Ježíš vstupuje do vody křtu, tak mu Otec z nebe neříká: „Co to máš na sobě za hadry!?“ ale řekne: „**Ty jsi můj milovaný Syn, tebe jsem si vyvolil.**“ (Markovo evangelium 1:11) Jak moc by si někteří přáli slyšet z úst svých rodičů právě tohle! A když Syn mluví o konci tohoto světa: „**O onom dni či hodině neví nikdo, ani andělé v nebi, ani Syn, jenom Otec.**“ (Markovo evangelium 13:32). Ukázněný Syn to dělá proto, aby zachoval správnou úctu a nevyzrazoval médiím to, co má říct sám král. A nebo: „**Syn nemůže sám od sebe činit nic než to, co vidí činit Otce. Co činí Otec, stejně činí i jeho Syn.**“ (Janovo evangelium 5:19), což není plagiátorská pasivita, ale odkaz ke zdroji, k autorovi. Nepřisvojuje si výsledky pro sebe. Říká se, že Ježíš znal jen jednoho Boha. Ano, protože mu nějaké filozofické dělení nepřišlo vhodné, on tu Trojici žil. A stejně tak Duch, „(nás) **uvede do veškeré pravdy, neboť nebude mluvit sám ze sebe, ale bude mluvit, co uslyší.**“ (Janovo evangelium 16:13) Navazuje, replikuje, odkazuje a vůbec mu to nepřijde trapné.

Pán Bůh v Trojici to dokonale umí! Když jsme jeho, tak máme jistotu, že jsou takové způsoby v pořádku, že nejsou slabostí, a hřeje nás přesvědčení, že je možné tak jednat a mluvit. My se to pak díky této jistotě můžeme učit. Totiž jednota v rozmanitosti dá fušku, to je práce, ale je to dobrá a schůdná věc.

Pokud se tě dotkl Duch Boží, zavonělo ti, že právě tohle potřebuješ domů, do práce a do zastupitelstva či správní rady, pak se nech vést a přijmi Pána Ježíše Krista za svého Pána. Vklouzneš do poměrů ve svaté Trojici a budeš více a více nasávat poměry, které mezi Otcem, Synem a Duchem svatým panují. A hlavně to všechno se prosákne do tvých vztahů, na kterých ti velice záleží. Amen!

A přimlouvejme se:

Pane a Bože náš, vy si v trojici tak hezky přihráváte, mluvíte o sobě hezky a s úctou. Dej nám ještě chvíli, abychom tyhle poměry do sebe natáhli a uměli si při rozhovoru, při kritice i odmítnutí říkat vše laskavě. Nauč nás přijímat nesouhlas a neurážet se, když se musíme zastavit a přemýšlet.

- ☉ Pane, požehnej všem, kteří vidí věci jinak a používají řeč i čin jiným způsobem, než my. Žehnáme jim v plnosti tvého Ducha. **Tak to chceme, Amen!**
- ☉ Pane, prosíme, za služebníky evangelia a učitele. Potřebujeme někoho, kdo by nám byl příkladem a vedl nás do jednoty v rozmanitosti. **To je naše prosba, Amen!**
- ☉ Pane, prosíme o povzbuzení pro všechny, kteří byli v minulých měsících přetížení prací a povinnostmi. Dej nám odpočínání a posilu svým Duchem. **Za to prosíme, Amen!**
- ☉ Prosíme za všechny, kterým už selhává vnímání, stáří a nemoc přikryly běžné schopnosti a síly. Prosíme za maminky a maličké děti. **Dej ať žijí v atmosféře tvého Ducha, Amen!**
- ☉ Pane, přijmi naše prosby za školy, které na poslední měsíc najíždějí do plného provozu. Nesme ti učitele i žáky v modlitbě. **Prosíme tě, slyš naše prosby, Amen!**
- ☉ Pane, prosíme za křehkou rovnováhu v naší společnosti, za postižené omezeními a zákazy. Prosíme za každého, kdo těžce pracuje pro svou obživu. **Prosíme, dej nám vzájemné pochopení, Amen!**
- ☉ Pane, nakonec prosíme o ochranu přede všemi, kteří v nesvatých úmyslech sdružují svoje síly pro zlé věci. Ba naopak, prosíme, aby se k vládě dostávali lidé, kteří umí naslouchat druhým a nemají vedlejší úmysly. **Prosíme tě, smiluj se nad námi!**

Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvěť se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuved' nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Neboť tvé jest království i moc i sláva na věky. Amen

A a z dopisu Hebrejům 13:14-16

„**Přinášíme tedy skrze Ježíše stále oběť chvály Bohu; naše rty nechť vyznávají jeho jméno. Nezapomínejme také na dobročinnost a štědrost, takové oběti se Bohu líbí. Vždyť zde nemáme trvalý domov, nýbrž vyhlížíme město, které přijde.**“

Pán s vámi všemi

Ať vám Hospodin dá spočinout na svých horách

Ať vás Syn provádí každým údolím zápasů, bolesti a smrti
Ať vás Duch obživuje a křísí pro život časný i věčný!
Amen

Nebojte se! Jděte ve jménu Páně. Amen